

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
30.05.2022. – 03.06.2022.

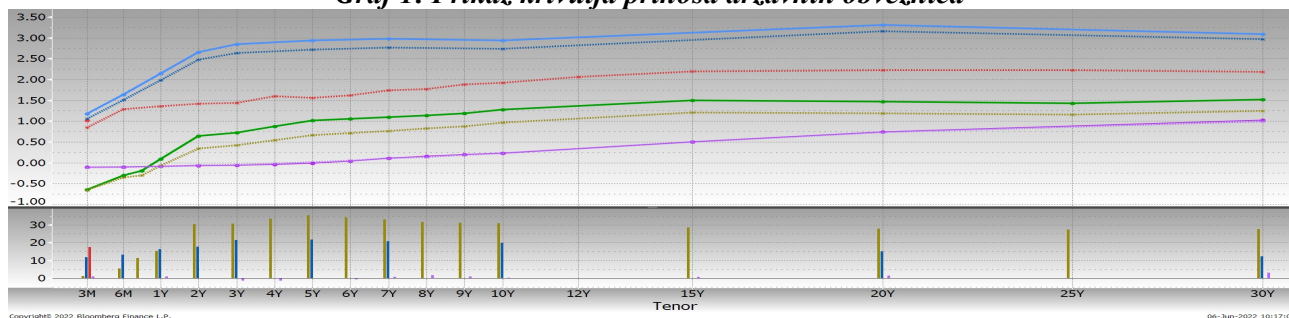
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	27.5.22	-	3.6.22	27.5.22	-	3.6.22	27.5.22	-	3.6.22	27.5.22	-	3.6.22				
2 godine	0,35	-	0,66	↗	2,48	-	2,65	↗	1,43	-	1,69	↗	-0,07	-	-0,07	→
5 godina	0,66	-	1,02	↗	2,72	-	2,93	↗	1,57	-	1,77	↗	0,01	-	-0,01	↘
10 godina	0,96	-	1,27	↗	2,74	-	2,93	↗	1,92	-	2,16	↗	0,23	-	0,23	→

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	27.5.22	-	3.6.22	
3 mjeseca	-0,636	-	-0,613	↗
6 mjeseci	-0,357	-	-0,304	↗
1 godina	-0,051	-	0,110	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 03.06.2022. godine (pune linije) i 27.05.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

U odnosu na prethodni tjedan prinosi obveznica eurozone su zabilježili izražen rast. Prinosi njemačkih obveznica su povećani između 31 i 36 baznih bodova, dok je rast prinosa italijanskih obveznica iznosio između 37 i 50 baznih bodova. Na nastavak rasta prinosa već na početku tjedna imali su utjecaj objavljeni podaci o inflaciji za Njemačku i Španjolsku, koji su pokazali da su dostignute nove rekordno visoke razine. Narednog dana su objavljeni podaci na razini eurozone, koji su također pokazali da je nastavljen rast inflacije, koja je, prema preliminarnim podacima, u svibnju dostigla rekordnih 8,1%, a što je bilo iznad očekivanih 7,8%. Sve veći rast inflacije predstavlja dodatni pritisak na ECB vezano za pitanje potrebne brzine povećanja kamatnih stopa, zbog čega je rastući broj zvaničnika ove institucije ukazao na potrebu bržeg povećanja od 50 baznih bodova, umjesto samo 25 baznih bodova. Na kraju tjedna istraživanje Bloomberg-a je pokazalo da ekonomisti očekuju da će ECB povećati kamatne stope za po 25 baznih bodova na sastancima u srpnju i rujnu, odnosno da smatraju da naponi članova UV ECB koji zagovaraju veća jednokratna povećanja neće uspjeti, te da će se umjesto toga članovi UV dogovoriti o seriji manjih povećanja. Podaci o visokoj inflaciji, zajedno sa pozitivnim podacima objavljenim za tržište rada u SAD, su bili ključni čimbenici zbog kojih je nastavljen rast prinosa tijekom prošlog tjedna. Istovremeno, stopa nezaposlenosti u eurozoni u travnju se već treći mjesec zadržala na razini od 6,8%, što ukazuje na i dalje stabilno tržište rada. Ipak, objavljeni podaci o kretanju GDP-a za nekoliko članica eurozone u I tromjesečju ove godine pokazuju da je rast bio veoma blag, a negdje i negativan, pa bi se

previsoke kamatne stope (s ciljem ublažavanja inflacije) mogle negativno odraziti na ekonomske aktivnosti, što bi na kraju moglo utjecati na to da ekonomije upadnu u recesiju.

Ovog četvrtka se održava sjednica UV ECB na kojoj se očekuje formalno najavljuvanje obustave neto kupovina obveznica putem programa kupovina ove institucije, dok se prvo povećanje kamatnih stopa očekuje u srpnju. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da bi ECB trebalo da poveća kamatne stope za po 25 baznih bodova u srpnju i u rujnu. Dodao je da je ECB svjesna mogućnosti financijske fragmentacije unutar 19 članica eurozone, te da je odlučna da to spriječi u granicama svog mandata.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.) SVIBANJ	7,8%	8,1%	7,5%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.) SVIBANJ	3,6%	3,8%	3,5%
3.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G) TRAVANJ	38,2%	37,2%	36,9%
4.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.) SVIBANJ	54,9	54,8	55,8
5.	GDP – Francuska (tromjesečno) final. I tromjesečje	0,0%	-0,2%	0,4%
6.	GDP – Italija (tromjesečno) final. I tromjesečje	-0,2%	0,1%	0,7%
7.	GDP – Belgija (tromjesečno) final. I tromjesečje	0,3%	0,5%	0,4%
8.	GDP – Finska (tromjesečno) I tromjesečje	-	0,2%	0,7%
9.	GDP – Irska (tromjesečno) I tromjesečje	-	10,8%	-6,2%
10.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ SVIBANJ	104,9	105,0	104,9
11.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.) SVIBANJ	-21,1	-21,1	-22,0
12.	Maloprodaja – EZ (G/G) TRAVANJ	5,4%	3,9%	1,6%
13.	Maloprodaja – Njemačka (G/G) TRAVANJ	4,4%	2,5%	-4,4%
14.	Maloprodaja – Nizozemska (G/G) TRAVANJ	-	8,5%	9,3%
15.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR) TRAVANJ	4,3	3,5	1,9
16.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G) TRAVANJ	0,0%	-0,3%	0,1%
17.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G) TRAVANJ	-	0,8%	1,5%
18.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G) TRAVANJ	7,6%	7,2%	-2,7%
19.	Obujam maloprodaje – Finska (G/G) prelim. TRAVANJ	-	-3,4%	-0,4%
20.	Obujam maloprodaje – Irska (G/G) TRAVANJ	-	6,1%	4,2%
21.	Stopa nezaposlenosti – EZ TRAVANJ	6,8%	6,8%	6,8%
22.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka SVIBANJ	5,0%	5,0%	5,0%
23.	Stopa nezaposlenosti – Italija SVIBANJ	8,3%	8,4%	8,4%
24.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska (u '000) SVIBANJ	-	-99,5	-86,3

SAD

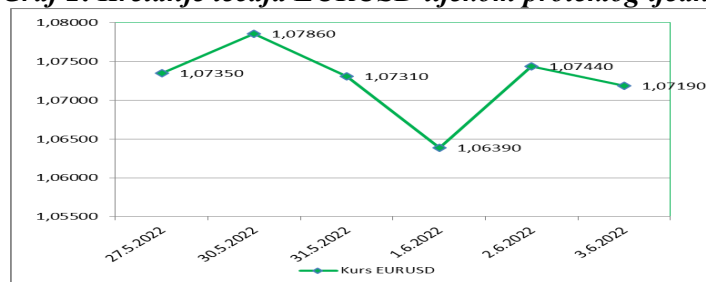
Prinosi na američke obveznice su tijekom proteklog tjedna zabilježili rast između 17 i 21 bazni bod. Prošlog tjedna je održan sastanak predsjednika SAD Bidena i predsjednika Feda Powella, nakon kojeg je predsjednik Biden izjavio da će Fedu dati prostor i punu neovisnost kako bi se suočili sa inflatornim pritiscima. S druge strane, ministrica financija Yellen je izjavila da je u prošlosti pogriješila u vezi sa kretanjem inflacije, ali je istaknula kako je ista trenutno prioritet za predsjednika Bidena, te da on podržava aktivnosti Feda usmjerne ka njenom suzbijanju. S druge strane, guverner Feda Waller je izjavio da bi Fed trebao biti spreman povećati referentnu kamatnu stopu za 50 baznih bodova na svakom narednom sastanku, sve dok se ne obuzda rast inflacije. U Fedovom izvješću o stanju američke ekonomije, poznatijem kao „Beige Book“, je istaknuto da se ekonomija u većini regija u SAD proširila skromnim ili umjerenim tempom rasta od travnja do kraja svibnja. Predsjednica Feda iz San Francisca Daly je izjavila da bi Fed trebalo da poveća referentnu kamatnu stopu do razine koja više ne stimulira ekonomiju što je brže moguće, uključujući i rast od 50 baznih bodova na naredna dva sastanka. Prema njenim procjenama, neutralna razina kamatne stope, koji niti stimulira niti ograničava ekonomski rast, je 2,5%. Daly je istaknula da potezi Feda u narednom razdoblju, pored inflacije ovise i o drugim čimbenicima poput rata u Ukrajini, lockdowna u Kini te poteškoća u globalnim lancima opskrbe.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa nezaposlenosti	SVIBANJ	3,6%	3,6%
2.	Promjena zaposlenih nefarmerski sektor	SVIBANJ	318.000	390.000
3.	Promjena zaposlenih privatni sektor	SVIBANJ	301.000	333.000
4.	Promjena zaposlenih prerađivački sektor	SVIBANJ	39.000	18.000
5.	Tvorničke porudžbine	TRAVANJ	0,7%	0,3%
6.	Porudžbine trajnih dobara F	TRAVANJ	0,4%	0,5%
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	28. SVIBNJA	210.000	200.000
8.	Indeks potrošačkog povjerenja	SVIBANJ	103,6	106,4
9.	Indeks građevinskog sektora (M/M)	TRAVANJ	0,5%	0,2%
10.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	SVIBANJ	57,5	57,0

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,0735 na razinu od 1,0719, što predstavlja blagi pad od 0,15% na tjednoj razini.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Inflatorna očekivanja u Velikoj Britaniji su tijekom ovog mjeseca ostala stabilna, ali i dalje na visokim razinama koje će vjerojatno utjecati na BoE da bude na oprezu kada su u pitanju rizici rasta cijena, pokazalo je istraživanje. Citibank i kompanija za istraživanje tržišta YouGov su priopćile da je njihov pokazatelj koji mjeri inflatorna očekivanja u narednih pet do deset godina ostao na 4,2% u svibnju, te je nepromijenjen u odnosu na travanj. Izvršni direktor za tržište BoE Hauser smatra da digitalne valute mogu promijeniti transmisijski mehanizam monetarne politike, ali je dodao da ove valute neće predstavljati preveliki izazov za operacije BoE. BoE bi tijekom ove godine trebala provesti konzultacije o tome da li kreirati vlastitu digitalnu valutu koja bi bila svojevrsna konkurencija drugim kriptovalutama poput bitcoina, a nakon ohrabrenja ministra financija Sunaka da razmotri opciju kreiranja bitcoina. Hauser je istaknuo da bi digitalna valuta BoE bila prvi novi tip pasive središnje banke u ovom stoljeću, ali koji nije nekompatibilan sa ciljevima BoE. Sama po sebi bilanca BoE ne predstavlja ograničenje vezano za usvajanje digitalne valute.

Maloprodavci upozoravaju na krhko povjerenje među kupcima nakon što su podaci pokazali da je broj posjetitelja na glavnim ulicama Velike Britanije, u šoping centrima i parkovima gdje se roba prodaje na malo, tijekom prošlog mjeseca ostala na razini koja je za 12,5% niža u odnosu na pretpandemijske razine. Prema časopisu The Times, Velika Britanija šalje u Ukrajinu najnovije raketne sustave koji mogu pogoditi ciljeve udaljene čak 50 milja. Ovo je odgovor na zahtjev Ukrajine za oružjem većeg dometa za suprotstavljanje ruskoj teškoj artiljeriji. Ben Wallace, ministar odbrane, rekao je da će stalna podrška Velike Britanije pomoći Ukrajini da pobijedi u ratu, usprkos ruskom napadu na istoku i prvom napadu na Kijev tijekom posljednjih nekoliko tjedana.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Lloyds poslovni barometar SVIBANJ	-	38	33
2.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP) TRAVANJ	1,2	1,4	1,3
3.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita TRAVANJ	70.500	66.000	69.500
4.	Monetarni agregat M4 (G/G) TRAVANJ	-	4,9%	5,4%
5.	Nationwide cijene kuća (G/G) SVIBANJ	10,5%	11,2%	12,1%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,84974 na razinu od 0,85826, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,2631 na razinu od 1,2488.

JAPAN

Tijekom proteklog tjedna guverner BoJ Kuroda je izjavio da će biti pažljiv kada su u pitanju monetarne olakšice, sve kako bi pomogao ekonomiji da se oporavi od zastoja izazvanog pandemijom Covid19. Kuroda je prilikom obraćanja u Parlamentu istaknuo da JPY vraća stabilnost nakon nedavne deprecijacije koja je bila nepoželjna, dodajući da je to rezultat slabljenja USD. Također je izjavio da bi rastuće cijene životnih namirnica mogle naškoditi raspoloženju kućanstava, sugerirajući da rastući inflatorni pritisci predstavljaju rizik za krhku ekonomiju zemlje. Dodao je da nije poželjno da cijene previše rastu u momentu kada prihodi kućanstava ne rastu i da se rast cijena odražava na onu robu koju kućanstva najčešće kupuju, kao što su gorivo i hrana. Po njegovom mišljenju, BoJ se nada da će postići pozitivan ciklus u kojem cijene postupno rastu u tandemu sa snažnim ekonomskim rastom i rastom plaća, kao i da neće povući svoje ogromne monetarne stimulanse jer je nedavni rast inflacije uglavnom vođen privremenim rastućim cijenama sirovina.

Kompanije u Japanu su povećale kapitalnu potrošnju četvrto tromjesečje zaredom, ističući otpornost poslovnih investicija usprkos neizvjesnosti oko pandemije Covid19 i rata u Ukrajini. Rast potrošnje bi mogao pozitivno utjecati na očekivanja kreatora monetarne politike koji računaju na to da će korporacije u Japanu usmjeriti sredstava na ulaganja u postrojenja i opremu kako bi podržali ekonomski oporavak vođen domaćom potražnjom.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Porudžbine strojnih alata (G/G) final. TRAVANJ	-	25,0%	30,0%
2.	Stopa nezaposlenosti TRAVANJ	2,6%	2,5%	2,6%
3.	Maloprodaja (G/G) TRAVANJ	2,6%	2,9%	0,7%
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) prelim. TRAVANJ	-3,6%	-4,8%	-1,7%
5.	Indeks započetih kuća (G/G) TRAVANJ	2,4%	2,2%	6,0%
6.	Kapitalna potrošnja (G/G) I tromjesečje	3,6%	3,0%	4,3%
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora (final.) SVIBANJ	-	53,3	53,5
8.	PMI indeks uslužnog sektora (final.) SVIBANJ	-	52,6	50,7
9.	Kompozitni PMI indeks (final.) SVIBANJ	-	52,3	51,1
10.	Monetarna baza (G/G) SVIBANJ	-	4,6%	6,6%

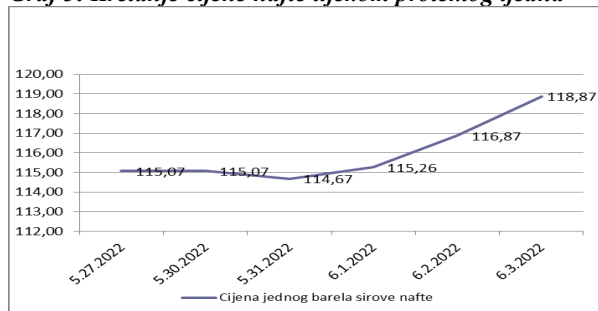
JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 136,45 na razinu od 140,29. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 127,11 na razinu od 130,88.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 115,07 USD (107,19 EUR).

Do sredine tjedna cijena nafte nije bilježila značajne promjene. Lideri EU su pristali na djelomičnu zabranu nafte iz Rusije, uz izuzetak ključne rute kako bi se pridobila podrška Mađarske, a sve sa ciljem da se kazni predsjednik Putin za ratne napade na Ukrajinu. Embargo će uključiti naftu i naftne derivate, ali će biti isključena isporuka koja je usmjerena ka Mađarskoj, Slovačkoj i Češkoj. Njemački kancelar Scholz je istaknuo da je postignuti sporazum pokazao da je Europa ujedinjena. Također, dodao je da je postignut dogovor o daljim sankcijama prema Rusiji, te da će embargo biti uveden na većinu ruske nafte. Od sredine tjedna cijena nafte je postupno počela da bilježi rast usprkos odluci OPEC+ da poveća obujam proizvodnje nafte, ali i pod utjecajem odluke EU da usvoji djelomičnu zabranu uvoza nafte iz Rusije, dok je Kina odlučila da ukine neka ograničenja vezana za restrikcije virusa Covid19, te zbog rasta tražnje za naftom u SAD i EU pod utjecajem ljetne sezone. Tržište je i dalje prilično skeptično oko toga da li će OPEC+ povećati obujam proizvodnje za 650.000 barela dnevno, kako je dogovoreno. Pojedini analitičari smatraju da se Nigerija, Angola i Rusija u posljednje vrijeme bore sa time da ostvare postavljene ciljeve kako bi obujam proizvodnje bio ravnomjerno raspoređen među članicama OPEC+. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 118,87 USD (110,90 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 3,30%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemoćnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.853,72 USD (1.726,80 EUR).

Do sredine tjedna cijena se uglavnom održavala na razini oko 1.850 USD po unci, uglavnom pod utjecajem slabljenja USD, dok su investitori ublažili očekivanja oko daljeg agresivnijeg monetarnog pooštavanja u SAD. Sredinom tjedna cijena zlata je povećana pod utjecajem slabljenja USD i podataka sa američkog tržišta rada. Podaci sa tržišta rada su pokazali da je broj zaposlenih na platnim listama u privatnom sektoru povećan manje od očekivanja, što je potaknulo špekulacije da bi Fed mogao da promijeni agresivni stav o pitanju kamatnih stopa i kretanja inflacije. Pomenuto je pojačalo zabrinutost za slabljenje ekonomije, dok su se iščekivali ključni podaci ponovo sa tržišta rada, koji su u petak objavljeni.

U petak su objavljeni ključni podaci sa tržišta rada koji su nadmašili procjene i učvrstili očekivanja da će Fed izvršiti agresivno povećanje kamatnih stopa tijekom sljedećih nekoliko sastanaka. Američki poslodavci zapošljavali su snažnim tempom u svibnju, dok je rast plaća bio čvrst, što ukazuje na to da gospodarstvo nastavlja da napreduje dok Fed podiže stope brzim tempom kako bi ukrotio inflaciju. Stopa nezaposlenosti u SAD se zadržala na razini od 3,6%, a stopa udjela radne snage je porasla. Prinosi na državne obveznice su, također, nastavili sa rastom što je smanjilo atraktivnost zlata i utjecalo na pad cijene u petak.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.851,19 USD (1.727,02 EUR). Na tjednoj razini cijena je smanjena za 0,14%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

